

Druhde wo nas

LUŽICKOSRBSKÝ SOKOL

24. ROČNÍK tradičního volejbalového turnaje lužickosrbského Sokola o pohár „Domowiny“ se konal 4. března 2006 ve dvoraně „Slavie“ v Radworu za účasti 24 družstev. Vítězem turnaje se stalo družstvo „Serbski dom“, ze sokolských družstev se umístil nejlépe, na 8. místě, celek Sokola Chocebus.

„SOKOLSKÉ LISTY“, věstník lužickosrbského Sokola zaznamenal diplomovou práci Jörn Priemera na berlínské univerzitě o Lužickosrbském Sokolu z hlediska německého státu v letech 1920 až 1933. V práci je uvedeno, že akta úřadu Říšského komisaře pro dohled nad veřejným pořádkem stanoví, že ze všech spolků musí být největší pozornost věnována poměrně malému spolku Sokol, který byl úřadem komisaře označen za spolek nepřátelský jak z hlediska politického tak i vůči německému státu a národu.

Z časopisa Kanadský Sokol 4/06

Lužičtí Srbové ve sletovém průvodu

Při předloňské návštěvě zástupců lužickosrbského Sokola v Tyršově domě se hosté zajímali o účast při XIV. všesokol-

■ **Srbský soubor Husleto loni v Praze** pozdravem „Sportu a národu – zdar!“ Lužičané dostali od ČOS pozvání k účasti

Z časopisa SOKOL Praha č. 4/2006

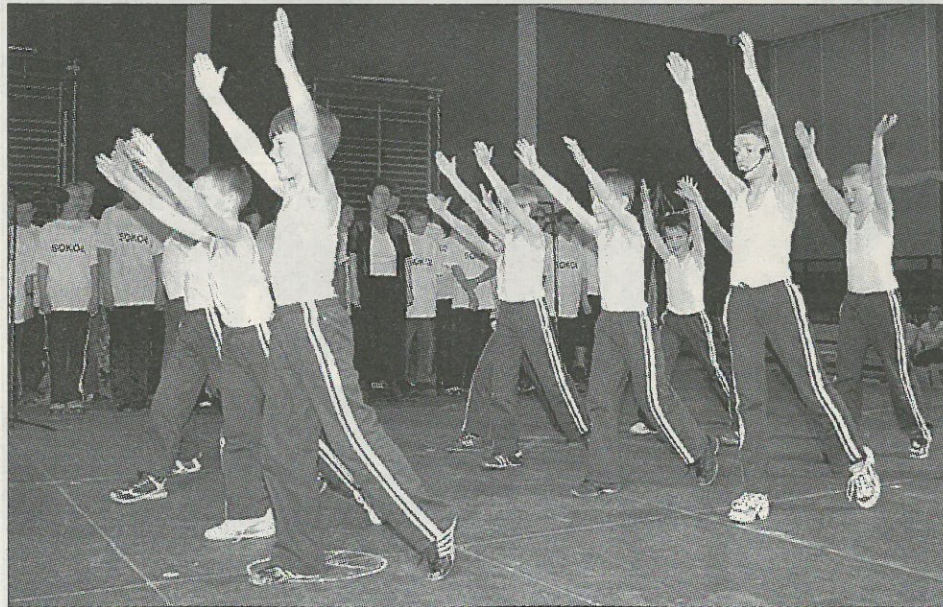

dajny wliw na šulerstwo“. Hladajo na wobrazaj sonju wo slědowacym: Nic jenož Radworscy šulerjo, ale wuknjacy hólcy a holcy našich serbskich šulow zhromadnje tajke zwučowanja předstajaja. To móhlo k všelakorym skladnosćam być. Dopomnju so na příklad na to, zo rewjachu dnja 1. julija 1979 w Ralbicach skladnostnje festiwala serbskeje kultury župy „Michal Hórnik“ na posvěćenju Stadionu přecelstwa někotre sta hólcow a holcow serbskich šulow Kamjenskeho wokrjesa we wulkej ličbje serbske ludowe reje. Čehodla njemóhlo so tež tajke něšto wospjetować? Myslu tež na to, zo wobdžěli so skupina serbskich gymnaziastow z Warnoic-Varnsdorfa w juliju 1948 w Praze na XI. všesokolškim zléće (běchu to na příklad Beno Korjeńk, Ludwig Kola, Jurij Kokla, Jurij Šolta-Kašečanski abo njeboh Jan Wornar) a tam w programje českého sokolskeho dorosta sobu na hoberškim Strahovskim stadionje zwučowaše. Za šěsć lět budže w českéj stolicy jubilejny XV. všesokolškim zléć. Móžu sej předstajić, zo budu tam mjez zwučowacymi młodži Serbja. Dyrbi to són wostać?

M. Krawc / Foće: E. Sprigade

Mysle k wobrazomaj

Radwor w meji 2006. We wulkej sportowej hali „Slavia“ wotmě so swjatočne zarjadowanje k 80lětnemu wobstaću kubłanišća, kiž dósta hižo w léće 1926 pomjenowanje „nowa šula“. K swjedženskému programej słuša tež gymnastiske zwučowanje šulerjow. Dwanaće hólcow je w drasće, napodobnjacej běto-módrú barbu prjedawšeho Serbskeho Sokola do léta 1933. W programje skutkuje tež chór šulerjow sobu, kiž je ze swojej wučerku Walburgu Šćapanowej nastupil – wšitcy w bělych košlach z napisom SOKOL. Radworska šula spomina z pokazkami na džělawosć w léće 1922 založeneje Radworskeje wjesneje jednoty Sokola, přenjeje w katolskich Serbach. Jednota měješe tež džěčacu skupinu – najmlódši méjachu mjeno Sokolata. W knize „Sorbsche/wendische Vereine 1716-1937“ wuzběhuje dr. Musiat: „Wučer Michal Nawka wukonješe w Radworju směro-

Sokolské Listy, wokolnik Serbskeho Sokola

Adresa redakcije: Serbski dom, Póstowe naměsto 2, 02625 Bautzen/Budyšin
Internet Sokola: www.sokol.sorben.com Zamołwity redaktor: Mikławš Krawc

SOKOLSKÉ LISTY

„Nazdar Łužiskim Serbam!“

Dnje na XIV. všesokolškim zléće w Praze

Sobota, 1. julija 2006

Z małym busom Šmitec wozydłownistwa jědzemy mała skupina Serbow do Prahi, zo bychmy so na swjedženskim čahu všesokolškeho zléća wobdžěli. Smy džewječo z dorosta Smjerdžečanskeje rejwanskeje skupiny, k tomu referent Domowiny Jurij Luščanski a člonaj předsydstwa Serbskeho Sokola Pětr Šolta-Hórčanski a Mikławš Krawc. Poprawom chcychmy wjele wjetšu delegaciju zestajeć – podobnje našemu zajězdej w léće 1994 na tehdyše zetkanje Sokolow z cyheho swěta. Před dwanaće lětami pochodowachmy ze Slepjanskim folklornym ansambлом, Smjerdžečanskimi rejarjami a ze skupinu Sprjewjan po českéj stolicy, nahladna bě tež ličba serbskich Sokolow-jednotliwcow. (W léće 2000 na XIII. zléće Serbja zastupjeni njeběchu, dokelž bě w Slepom serbski kulturny swjedžen.) Nazymu 2004 běchu tři člonajo předsydstwa Serbskeho Sokola – Achim Kowar, Pawoł Hejduška a Mikławš Krawc – w Praze z člonami přihotowanskeho wuběrka dojednali, zo skići so serbskej kulturnej skupinje móžnosć, po swjedženskim čahu 2. julija 2006 na Staroměščanskim naměšće před kulisu přihladowarstwa wustupić. Lětsa w nalěću pak zhonichmy, zo program na tutym naměšće njebudže, ale w małym kruhu nawječor na dworje Tyršoweho domu. Změnjenow a druhich terminow dla Smjerdžečenjo a „Budyšenjo“ rozsudžichu, jenož někotre młode rejwanske pory delegować.

W Praze mamy nočlěh w internacie studentow Karloweje uniwersity. Městna bě nam Jana Štillerová, tuchwilu wučerka češćiny w Serbach, wobstarala. Bórže po přijězdze podamy so na mału ekskursiju po měsće. Wot hrodu na Hradčanach wjedže naš puć po Nerudowej dele hač k prjedawšemu Serbskemu seminarj, hdžež bě dwěsć lět bydo serbskich studentow. Jurij Luščanski skedžbnja na to, zo su tři skulptury na Karlowym mosće wot Kulowčana Wjačawa Jakule. Po domojězbje do internata wopytamy na miłym wječorje blisku korčičku a damy sej „pivečko“ słodžeć.

Njedzela, 2. julija 2006

Rano přichwata Radek Čermák z Towaršnosće přecelow Serbow, zo by nas na Václavské naměsto dirigował, hdžež je nastupk swjedženskému čahej. Na pódlanskich dróhach a hasach hromadža so Sokoljo českých župow, na naměšće pak wukrajne delegacije. Tam knježi při hudźbje wjacorych kapałow wulkotna nalada. Dokelž njemóžemy zhonić, hdže mamy so zarjadować, dojednamy so z pólskimi sokolskimi bratrami,

Foto: J. Kaulfürstec

zo počehnjemy před nimi. Wjeselo je wulke, jako potom hišće naša tafla z napisom „Lužickosrbský Sokol“ dońdže. Našu skupinu mnozy fotografuja abo filmuja – tež rjaneje Slepjanskeje resp. Budyseje ewangelskeje drasty dla, kotruž běchu so holcy zwoblekali. Hač do započatka čaha bjesadujemy z pólskimi susodami, zeznajemy tež jich prezesa Andrzeja Boguckeho. Wón swojich krajanow wo Serbach a našim Sokole informuje. K nam pohladac přindže tež Jitka Scholz, starostka Mnichowskeho Sokola. Krótce po džesaćich zahaji so sportowa parada po Praze. Po bokomaj dróhow steja džesaćtysacy ludźi a Sokolam přikleskuja, přiwolaja, k hudźbje sobu spěwaja. Nas z Łužicy často z „Nazdar Łužiskim Serbam!“, „Witajće k nam!“ abo jenož krótce z „Nazdar!“ abo „Ahoj!“ strowja. Zahoritósć njeznaje hranicow, mnohim přihladowarjam kuleja so sylzy radosće. Tež nam je to hnujace pochodowanje wosrjedz wulkeje sokolskeje swójby. Sobu njesemy chorhoj jednoty Sokola Ralbicy/Hórki a serbskej chorhoji, kiwamy tež ze šlebjerkomaj w módro-čerwjeno-bělej barbje resp. mamy přityknjenu móličku chorhojčku w našich barbach. Po docpěću „cila“ na Staroměščanskim naměšće rozmołwjamy so ze zastupnikami dalšich wukrajnych delegacijow a so wě tež z hosćićelami, slědujemy pak tež přichad džesaćtysacow českých Sokolow wšěch starobnych skupin – wot šulskich džěci hač k staršej generaciji a člonam „wěrneje gardy“ 70-80lětnych mužow a žonow. Hakle po potřeca hodžiny poslednje skupiny naměsto docpěja. My serbscy zastupnicy so bórže po tym ze złotej Prahu rozhožnujemy, napjelnjeni z rjanymi dožiwjenjami. Na přichodny jubilejny XV. Všesokolškim zléć z šěsć lět njeh so Serbja z reprezentatiwnej delegaciju wobdžěla! Mikławš Krawc

Serbski Sokol wohrožený?

W Hórkach wotně so 8. junija hłowna zhromadźizna Serbskeho Sokola, na kotrejž so dotalnym čonom předsydstwa jednohólnje dowěra za dalše štjry lěta wupraji. Su to

Achim Kowar	Miločicy	jako starosta
Jan Macka	Chróscicy	jako městostarosta
Pětr Šolta	Budyšin	jako jednačel
Pawoł Hejduška	Budyšin	jako pokladnik
Pětr Šolta	Hórki	člon předsydstwa
Mikławš Krawc	Budyšin	jako řečnik a redaktor Sokolskich Listow

Džělowu rozprawu předsydstwa, kiž poda Achim Kowar, móžeće w interneće pod www.sokol.sorben.com čitać. Wozjewimy tu džělowe předewzaća towarstwa za 2006/2007 a wurězki z rozprawy Alfonsa Wičaza wo hłownej zhromadźiznje w Serbskich Nowinach z 9. junija 2006. Žurnalist wuzwoli napismo „Serbski Sokol wohrožený“. Sudźće sami, hač z wobsaha rozprawy wuchadza, zo je wobstaće Sokola wohrožene.

Hłowna zhromadźizna sportoweho towarstwa

Hórki (SN/AW). Serbski Sokol trjeba dorost. „Tež naše předsydstwo je přestarjane“, zwurazni wčera w swojej džělowej rozprawje předsyda tutoho serbskeho towarstwa Achim Kowar na hłownej zhromadźiznje w Hórcanskim sportowym domje. Hižo rozmysla wo móžnej fuziji z młodźinskim towarstwom Pawk. Hač je to spomóžne za daletračne tradicionalneho sportoweho zjednoćenstwa, wosta wotewrjene, tež rozmyslowanje wo dobywanju dalšeho dorosta. Achim Kowar pak w swojej rozprawje na to pokaza, zo by towarstwu tyło zwisk k šulam a serbskim sportowym wučerjam nawjazać. Dotal njeje so tutón zaměr w poľnej měrje zwoprawdźił. Byrnjež po přerěznej starobje hižo njemóde nawodnistwo w zašłosći zajimawe sportowe wubědžowanja organizowało, wostanje praše-

nje, kak dale, njewotmožnjene. W zašłym času žněješe Serbski Sokol z organizowanjom svojich volleybalowych turněrów wuspěchi. Z mjeztym 27 wobdžělenymi mustwami pak docpě so hranica dalšeho rozšěrjenja. „Samo z Pólskeje prizjewi so lětsa mustwo, tež Češa maja zajim“, tak Kowar. Jeju wobdžělenja dla pak njemóhloj dvě serbskeje mustwy pódla być. Tohodla chcedza – štož pak so wčera njesta – wo nowej formje rozmyslować. Dotal wuspěšne koparske turněry „starych knjezow“ su wot spočatnje pjeć wobdžělenych mustwow na dvě spadnyli. Tež sokoľskej koparskej wubrance njeporadzi so w zašłym času zhromadne džěło z někotrymi sportowymi jednotkami. Přiwšěm pak chwaleše předsyda podpěru jednotliwcow ...

Plódna diskusija a nowe předewzaća w zhro-

Nawoda hłownej zhromadźizny Józef Kilank (nalěwo) gratuluje znowa wuzwolenemu předsydzě Serbskeho Sokola Achiměj Kowarjej. Foto: AW

Džělowe předewzaća za 2006/2007

1. wudžeržować zwiski ze serbskimi towarstwami, kiž zarjaduja sportowe wubědžowanja za džěčinu a młodzinu, w zmysle koordinowanja zarjadowanjow we Łužicy
2. zastupować Serbski Sokol w gremijach Zwjazkoweho předsydstwa Domowiny
3. wudžeržować zwiski ze Sokolskimi zwjazkami we wukraju a jim informacije připóstać
4. zesylnić wabjenje člonstwa za Serbski Sokol, wosebje z wobtuka sportowych skupin a towarstw
5. wutwarić a zesylnić zwiski z Delnjeju Łužicu
6. wudžeržować zwiski a pytać dalšich sponsorow za přewjedženje sportowych podawkow w režiji Serbskeho Sokola
7. zawěšćić financowanje sportowych projektow w zwisku z tukrajnymi a wukrajnymi sportowymi předewzaćmi přez Załožbu za serbski lud resp. Domowinu
8. přewjesć prawidlowne wuradźowanja wjednistwa Serbskeho Sokola (znajmjeńša dwuměsacnje) a zapřijeć tež zwonkastejacych za přewjedženje projektow
9. koncipować a wudawać Sokolske Listy znajmjeńša šěsć króc wó lěto jako přifoju Serbskich Nowin
10. běžnje w serbskich medijach wo naležnosćach Serbskeho Sokola rozprawjeć
11. organizować a přewjesć sokolski volleybalowy turněr wo pokal Domowiny 03.03.2007 w Radworju
12. iniciěrować wuhraće pokala Serbskeho Sokola za serbskich koparskich seniorow (pod org. zamołwitosću ST zeleno-běli Hórki)
13. podpěrować wuhraće pokala Serbskich Nowin we volleyballu za serbske wučerske mustwa
14. počesćenje jubilarow na polu sportoweho hibanja
15. organizować a přewjesć 27. škotowe mišterstwo mjez hodami a nowym lětom

madnym džěle z Domowinu, towarstwami w Delnjeju Łužicu, ze Serbskimi Nowinami we wudawanju Sokolskich Listow a w rozprawnistwje wo sportowych podawkach, ale tež za 2007 znowa planowany volleybalowy turněr wo pokal Domowiny a Serbskich Nowin, turněr kopańcy „starych knjezow“ a 27. škotowe mišterstwo dadža nadźiju do dalšeho traća Serbskeho Sokola. K tomu słušeja tež přiwzate změny wustawkow, kotrejž mjez druhim legislaturnu periodu nawodnistwa na štjry lěta rozšěrja.

A. Wičaz

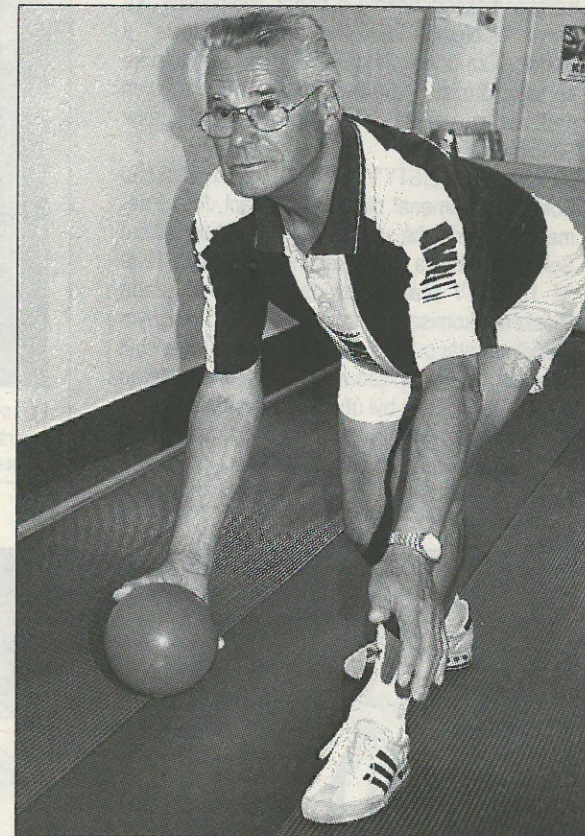
Krakečan Pawoł Wojta – witalny a hibićiwý sportowc

Sportowym wužadanjam so stajnje staja

Zastupiwi do Krakečanskeje kehelownarne – lědma něšto hišće dopomina na to, zo bě to jónu hródz knježeho dwora – wuhladaš we witrinje wjacore pokale. Hdyž sej potom w daljej wobhladaš tam wupowěšnje wopisma, čitaš wjacore razy mjeno Pawoł Wojta. Zo by z nim, stajnje přecelnym a agilnym serbskim sportowcom, přišo do rozmoľwy, njetrjebaš za nim doľho pytać, ale nańdžeš jeho zawěšće při treningu, hdžež so z wutrajnosću a přewinjenjom prócuje, zo by džewjeć kehelow padnyło. Přeco znowa z dobrymi wukonami na so skedžbnja a tak swój loňši čarowy rekord z 460 kehelemi lětsa z dvěmaj kehelomaj přetrjehi.

Pawoł Wojta drje njeje Krakečan, jeho kolebka stejše w Čornym Choľmcy, hdžež je za čas wojny zastupił do tamnišje šule. Derje dopomina so hišće na powójnski čas, jako mējachu pola Franca Rajša serbsčinu. Wón je jemu hordosć na swoju maćerščinu zašćepił, ale je šulerjow tež stajnje pohonjował na sportowym polu. Nimo kopańcy a blidotenisu wěnowaše so Pawoł Wojta hižo z tutoho časa tež lochkoatletice, z čimž potom jako šuler Serbskeje wyšje šule zaměrněšć pokročowaše. Na so skedžbnil bě tehdy, hdyž 1952 we wubědžowanju mjez wyšimi šulemi jako šuler 9. lětnika w Lubiju w dalokoskoku nahladny wukon 6,07 m docpě. Po 10. lětniku džělaše Pawoł Wojta pod Handrijom Cyžom w kulturnym wotrjědže Domowiny jako sobuzamołwity za ludowe reje. Z kolesom je po wjeskach Budyškeho wokřesa jězdźił přihotuju masowu rejwansku scenu ze 400 porami na II. zjězdze Serbow 1956 na Mlynkec luće. Jako wuńdže namoľwa, zo su trěbni młodzi serbscy wučerjo,

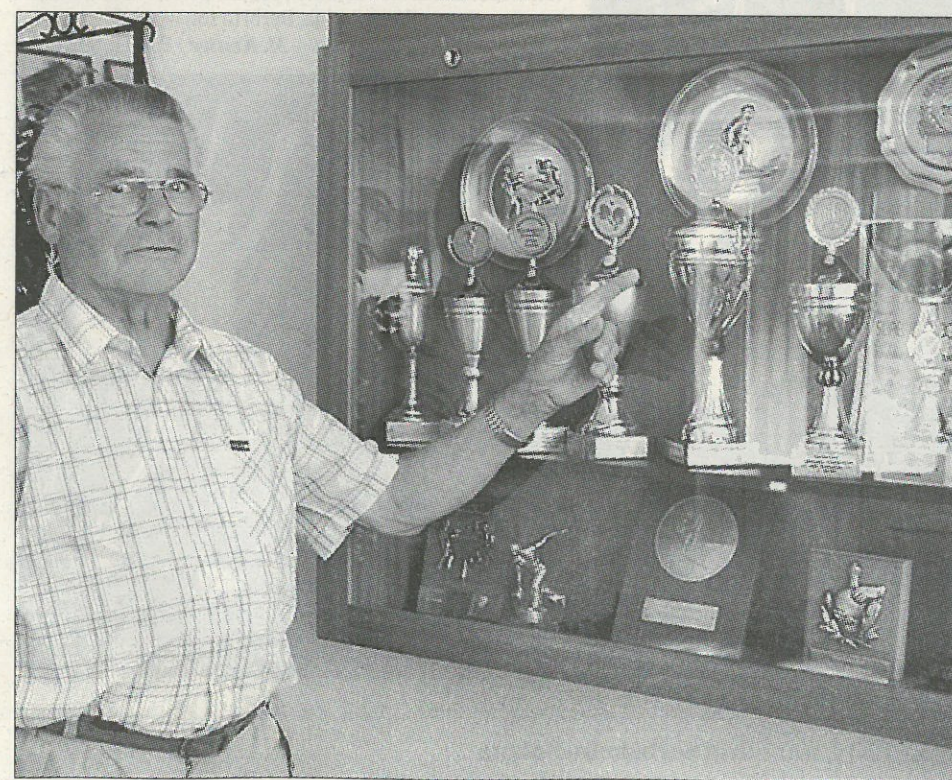
poda so 1957 do Maľeho Wjelkowa, hdžež 1960 studij – wučerski wustaw bě mjeztym do Budyšina přepoľoženy – wuspěšnje zakonči. Tola jeho són, džělać w praksy z džěćimi, so hakle dvě lěće pozdžišo spjelni, dokoľž so Pawoł Wojta agitaciji podwoli, jako hłownohamtski sekretar SNM džělać. Wučerski wustaw wudžeržowaše w tutej lětašćach kmóťriske počahi z Krakecami, hdžež so wón intensiwnje wo młodźinske džělo staraše. Při tym dominowaše jeho angažement za sportowe zaběry. Hrajuchu kopańcu, blidotenis a volleyball. Zeznawši Eriku Krawcec – 44 lět staj mjeztym ženjenaj – mějše často zajimawe rozmoľwy wo swojim přichodnym nanje Awgusće Krawcu, kotryž je był aktiwny Sokol. Bohužel njeje so z wojny wrócił. Wo nawjedowarju Porsičan čělowužowanskeho towarstwa pisa Alfons Wičaz w swojej knize „Serbski Sokol“: „Jako načolnik wuwučuje Awgust Krawc w Krakecach bydłacy, kotryž je ... w Praze štjrinjedzelske wukublanje dósta.“ Drje tež přez tutón přikład motiwowany bě Pawoł Wojta jedyn ze sobuincipiatorow založenja sportoweje jednotki 1963 w Krakecach, kotraž so z časa přewrótá Wjacersportowe towarstwo módro-běli Krakecy mjenuje. Mjeztym zo bě Pawoł Wojta wot 1976 předsyda sportoweje jednotki – cyľkownje běchu druhy

Pawoł Wojta je džensa hišće aktiwny kehelowar w swojim Krakečanskim mustwje.

na 140 člonow –, je to džensa Ekkehard Neubauer. Nimo swojeho powoľanskeho džěla – tři lětdžesatki bě wučer w Chwaćicach, hdžež bě 23 lět zastupowacy direktor a šěsć lět hač do zawrjenja šule direktor – je so sylnje za sportowe hibanje w Krakecach angažował. Kaž při twarje sportnišća w lěće 1969 zasadžowaše so z Jurjom Budarjom tež za twar kehelernje w lěće 1973. Z tutoho časa je wón aktiwnje kehelował a runočasnje tež blidotenis hrał. Mnoho wopismow swědči wo jeho dobrych sportowych wukonach. Po bronzowej a slěbornej jehle DTSB je so jemu 1980 tajka tež w zloće spožčila. Wopismo Sakskeho blidotenisoweho zwjazka a slěborna blidotenisowa palka přepoda so jemu 1998, lěto pozdžišo bu z čestnej jehlu w bronzje počesćen. W lěće 2003 bu wot Zjednoćenstwa europskich sportowych jednotkow na 18. europskich ludowych pučowanskich dnjach počesćen, a bě jedyn z 22 wobdžělnikow z cyľeje Europy, kotrymž so wopismo přepoda. Wjacore 2. městna docpě we wubědžowanju seniorow, hdžež w lěće 2001 znowa keđzbuhódně 3. městno wobsadzi. Składnostnje 20lětneho wobstaća sportoweje jednotki je aktiwny sportowc za Krakecy wopon načisnyl, kajkiž so wón džensa hišće wužiwa. Tež na narodnym polu je Pawoł Wojta sobu skutkował. Bě aktiwny člon Domowinskeje skupiny, kotraž džensa hišće džěla. Hdyž budže wón klětu 70 lět – štož je na nim lědma widjeć –, ma kruty wotpohlad dale aktiwnje na sportowym polu skutkować.

Text a foće: Alfons Handrik

Wulka je ličba dobytých pokalow Krakečanskich sportowcow